

טמונה בפרשה

תפסים

פנינים

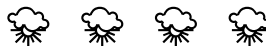
לסדר את הפרשה

"ורצע אדוני את אונו במרצע"

'ורצע אדוני את אונו הימנית או אינו אלא של שמאלית, ת"ל: אוזן-אוזן לגזירה שוה' (רש"י)

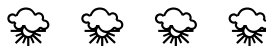
א. דיני שומרים
ב. גילוי כבוד ד'
ג. פריקה וטעינה
ד. עדות שקר
ה. מצוות הדיינים
ו. שלש רגלים
ז. כריתת ברית במתן תורה
ח. דין עבד עברי
ט. דין אמה עבריה
י. דין המפתה
יא. שלא לצער אלמנה ויתום
יב. ביעור ע"ז
יג. דין עבד נרצע
יד. תשלומי גנב
יה. דין רוצח
יז. דיני הלווואה ומשכון
יח. גירוש הכנעני מפני ישראל
יט. מ. דין חובל ומכה
כ. מצוות בין אדם למקום
כא. שבת
כב. נזקי שור ובור
כג. הציווי שמשה יעלה לבדו
כד. נזקי שן ורגל
כה. שור שנגח שור
כו. השבת אבדה
כז. הסכמת העם לכלל המצוות
כח. מסירת הלוחות למשה
כט. נזקי אש
ל. איסור אונאת גר

יש להקשות על דברי רש"י (המבוססים על הגמרא ביבמות קד.) מדוע שנחשוב כאן שהכוונה לאוזן שמאל כלל, והרי בכל התורה כולה ימין קודמת לשמאל ולשם מה אנו צריכים את הגזירה שווה? א. יש לומר על פי דברי רש"י בהמשך שמביא את דרשת רבי יוחנן בן זכאי, שמכל האיברים שבגוף נרצעת דווקא האוזן משום ששמעה בהר סיני לא תגנוב והלך וגנב - ירצע באוזן. ובמדרש (שיר השירים פ"א) מובא, שבמתן תורה הדיבור היה יוצא מימיו של הקב"ה לצד שמאל של ישראל. הרי לנו, שאוזן שמאל שמעה את הדיבור "לא תגנוב" קודם לימין, ולכן היינו חושבים שעל אוזן זו להירצע - ולכן צריך את הגזירה שווה. (ר' העשיל מקראקא) ב. כל הנקבים שבראש הינם כנגד אותיות בג"ד כפ"ת, והאחרונה שבהן היא אוזן שמאל שכנגד האות ת'. וכתבו התוספות (קידושין כב:) בשם המדרש ש'מרצע' בגימטריא 400 ובגלל שהיו ישראל עבדים ארבע מאות שנה, וגאלם הקב"ה, והלך זה וקנה אדון לעצמו - לפיכך ירצע במרצע ששווה 400. אם כן היינו חושבים שיש אף עניין לרצוע באוזן שמאל שאף עניינה היא האות ת' (400), לכן באה התורה ומחדשת את הגזירה שווה לעניין כל שמדובר באוזן ימין. (ר' יהונתן אייבשיץ)



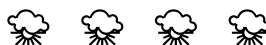
"אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה רק שבתו יתן ורפא ירפא"

הקשו חז"ל (כתובות לג) על פסוק זה, וכי נחשוב שהמכה יהרג בזמן שהמוכה מסתובב בשוק? ויש שכתבו, שלכאורה מלבד חיובו הגשמי כלפי הניזק: צער רפוי שבת ובושת, יתחייב במכה גם בחסרון ובביטול התורה והעבודה על ידי זה שהיה חולה מוטל על מיטתו, ומי ימלא את חסרונו בעבודת השם, אשר יפה שעה אחת בתורת ד' ובעבודתו, מכל חיי העולם הזה? אלא, שחוב זה אמנם נשאר על המכה ולא ינוקה מזה בתשלום הממון. אך, אם יקום המוכה והתהלך בחוץ על משענתו, דהיינו שלא רק שלא ינאח מרה על מה שהיה בטל מעבודת ד' בימי חליו ולהשתדל למלא מה שהחסיר, אלא בעודנו עם משענתו בידו מחליו יתהלך בחוץ להיות חבר למושב לצים ודברים בטלים - מראה בכך בעצמו שהמכה אינו אשם בביטול תורתו ואז ינקה המכה לגמרי: "רק שבתו יתן ורפא ירפא" - ישלם רק על ההיזק החמרי ולא יותר. (כרם הצבי)



"אם ענה תענה אתו כי אם צעק יצעק אלי שמע אשמע צעקתו"

יש לפרש את ענין הכפילות בפסוק: 'ענה תענה', 'צעק יצעק' ו-'שמע אשמע'. ומבאר ר' מנחם מנדל מקוצק, שלייתום המצטער יש צער כפול מאדם רגיל, דהיינו שמלבד עצם הצער שמצטערים אותו, הוא אף נזכר במצבו ובאומללותו בכך שהינו יתום ומצטער בכפליים. ואף כשצועק להשי"ת צעקתו צעקה כפולה, שכן צעקתו נובעת משתי צרותיו, ואומר השי"ת שאף הוא 'שמע ישמע' את שתי צעקותיו ויפרע מהמצער בכפליים.



"מכשפה לא תחיה"

יש לבאר מדוע בחרה התורה להתנסח: "לא תחיה", ולא כתבה כמו בכל שאר חייבי מיתות בית דין שבכל מקום כתוב: 'מות תומת?' ויש לומר: א. כל הקודם להורגה זכה, כיון שאם יחכו עד שיעמידו אותה בדין כרגיל - תברח ע"י הכישופים. (חזקוני) ב. כדי להחמיר על המתרשל בכך שיעבור בלאו ולא רק בעשה, ומפני שהמון העם טועים אחריהן. (רמב"ן) ג. הן פועלות בעיקר בסתר אז אין להתיימשך מלחפש אחריהן. (רשב"ם) ד. שלא יאמר האדם מפנימה יש לי להרגן על דמיונות והבלים שאין בהן ממש. (אברבנאל) ה. כדי שתדע שאין ממש במעשיהן: 'לא תחיה' - ואינם חיים באמת. (נועם המצוות) ו. משום שלעיתים הורגים אותן בהוראת שעה אף לא בסקילה כמו רק שמעון בן שטח שתלה 80 נשים באשקלון. ז. משום שאף בחייהן הן קרויות מתות והאזהרה היא אלינו: שלא 'נחיה' אותן ואת מעשיהן. (ע"פ תשובות הקוראים לשאלה לשלחן השבת ע"ח)

שאלה לשולחן השבת

"או נודע כי שור נגזר הוא"

שור נהיה מועד להזיק רק לאחר שהזיק ג' פעמים, אבל: 'והנחש מועד לעולם' (ב"ק טו:). אם כן, יש לבאר מדוע כתוב על העומד בתפילה, 'שאפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק' (ברכות ל:), אך לגבי שוורים כתוב (ברכות לג:): 'א"ר יצחק ראה שוורים - פוסק, דתני רב אושעיא מרחיקין משור תם חמשים אמה ומשור מועד כמלא עיניו?'

הט"ר שאהא הינה לזכור דיון 2020
אלוף השבט. (יגן אלוה את גשוזובינסא
למלכות (צבא מקורות, אס יענה),
לז"ן אכגז אן הגשוזוב זוזב כאוש.

העלון מוקדש לע"ן
שמחה סימי בת עישה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה! ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביון'. 2. לשלוח שיק למערכת.

טמונה בפרשה

מספיק

חידון א' ת'

הגשמה לכל שאלה מציגה באור המופיעה בראש השורה.

- א. אסור לקללם (3)
- ב. שניים מארבעת המזיקים, שבפרשה מוזכרים
- ג. מתחייב לשלם פי שנים
- ד. אסור להעדיפו בדין
- ה. הפוגע באישה כזו מתחייב בדמי ולדות
- ו. "האשה ___ תהיה לאדוניה"
- ז. הם החייבים בעליה לרגל
- ח. בעל חי המוזכר בפרשה מספר פעמים
- ט. אסור לאוכלה
- י. אסור לענותו, אותו ואת אמו
- כ. לו אנו מצווים להשליך בשר טריפה
- ל. היו עשויות אבן
- מ. אסור להחיותה
- נ. כינוי נוסף לריבית
- ס. משה הקריא אותו לעם
- ע. אם שור נוגח __, בעליו מתחייב בשלושים כסף
- פ. השוחד מעוור את עיניהם
- צ. השוחד מסלף את דבריהם
- ק. חג הפסח קרוי גם 'חג ה___'
- ר. מילה נרדפת ל'פעמים'
- ש. היא תהיה בין התובע לנתבע
- ת. מילה נרדפת ל'תרמה'

חידון א' ת' - הפוך

הגשמה לכל שאלה מציגה באור המופיעה בראש השורה.

- א. אסור לאור (לקלל) אותו
- ב. המזיק משלם מ-
- ג. שם נוסף ליו"ט
- ד. כך קרויים נישואי האדון עם אמתו
- ה. ד' ישלח אותה לפני בני
- ו. לבדו
- ז. דמי עבד ל' שקלים אפי' אם שווה אלף _ (רש"י)
- ח. שור מועד קרוי בלשון הפסוק- 'שור ___'
- ט. כך יגרש השי"ת את הגויים מפנינו
- י. עבד כנעני שרבו הפיל לו שן או עין יוצא ל-
- ך. אסור לתת אותה באיחור
- ל. שור שהרג אדם, עונשו:
- ם. ים זה הוא אחד מגבולותיה של א"י
- ן. באיבר זה נרצע העבד העברי, שממאן לצאת לחפשי
- ס. עד שקר קרוי - 'עד ___'
- ע. "___ תחת ___"
- ף. חג הסוכות קרוי גם 'חג ה___'
- ץ. אסור להשאיר את חמור שונאך כשהוא-
- ק. "מדבר שקר ___"
- ר. בני"ראו תחת רגלי הקב"ה כמעשה לבנת-
- ש. עבד עברי נמכר ל ___ שנים
- ת. אסור לכרות אותה עם עמי כנען

ליולן טאנקלוס - עברית

כל פרשה אציא 382 מילה מציגים אונקלוס שנססה להציג 58 מילים.

"זכי יוד איש על רעהו להרגו בערמה" = "בנבילו". המילה העברית 'נובלות' המתארת אי יושד ומרמה.

מן המדרש

"מגיד דבריו ליעקב" - אלו עשרת הדברות, "חוקיו ומשפטיו לישראל" - אלו המשפטים. לפי שאין מדותיו של הקדוש ברוך הוא כמידת בשר ודם, מידת בשר ודם מורה לאחרים לעשות והוא אינו עושה כלום, אך הקדוש ברוך הוא אינו כן, אלא מה שהוא עושה, הוא אומר לישראל לעשות ולשמור. מעשה ברבן גמליאל ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא שהלכו לרומי ודרשו שם, אין דרכיו של הקדוש ברוך הוא כבשר ודם, שהוא גוזר גזירה והוא אומר לאחרים לעשות, והוא אינו עושה כלום, והקדוש ברוך הוא אינו כן. היה שם מין אחד, אחר שיצאו אמר להם: "אין דבריכם אלא כזב! לא אמרתם: אלקים אומר ועושה, אם כן, למה אינו משמר את השבת?" (ומוריד גשמים וכדומה) אמרו לו: "רשע שבעולכם! האם אין אדם רשאי לטלטל בתוך חצירו בשבת?!" אמר להם: "כן". אמרו לו: "העליונים והתחתונים חצירו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר (ישעיהו ו): "מלא כל הארץ כבודו", ואפילו אדם עובר עבירה, אינו מטלטל מלא קומתו?!" אמר להם: "כן". אמרו לו: כתוב (ירמיה כג): "הלא את השמים ואת הארץ אני מלא". (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

חהעץ הוא חלש.
חקל עבה ולא חלש.
ההם צעקו והריעו.
וקול קללה השמיעו.
המונה המזקש היו מילה בג' אוריות המופיעה בפרשה,
אשר כל שורה בגידיה רומצת
להקשר שונה שלה.
(יגכן כגיב אסר ומיאוסי אוריות בג'י
הזיה דומה)

הגשמה מציגה באור המופיעה בראש השורה

טמונה בפרשה

נספיק

ושפני טמוני חול

מתי קוראים את פרשת שקלים ואף את פרשת זמור באותה השבת?

"אם במחצרת ימצא הגנב"

מובא משמו של ר' זושא מאניפולי, ששבעה דברים יש לנו ללמוד מן הגנב ואורחותיו: א. עושה את מלאכתו רק בלילה כשרואה ואינו נראה. ב. אפילו אם נכשל היום, מנסה שוב את מזלו למחרת. ג. אוהב את חבירו כנופו ולעולם לא יגנבהו. ד. מסכן את עצמו עד כדי מסירות נפש על גניבה קלה כבחמורה. ה. מוכר את שללו ברווח מועט, ובלבד שייששטשו עקבותיו. ו. אינו מגלה את מה שהיה ואינו מספר על מה שעתיד להיות. ז. אוהב את אומנותו ומסרב להחליפה באחרת. (חסידים מספרים)

שעשועי דאורייתא

"ואלה המשפטים"

אלו פרשות נוספות בתורה פותחות במילה "אלה? (2) ואלו עם המילה "ואלה? (4)

מצאו נא בפרשה:

1. 2 פסוקים שמתחילים ומסתיימים באות א'.
2. מילה המופיעה 6 פעמים בפסוק אחד.
3. את שמותיהן של 9 פרשיות בתורה.
4. שניים משבעת המינים. (כתיב)
5. אות המופיעה פעמיים ברציפות. (10 תשובות)
6. מילה בת 9 אותיות.

"זיכרון" סימן

זיכרון ורמזים לזכירת פסוקי הפרשה

פרשת משפטים עוסקת בעניני הדין והדין, וביניהם: "ושוחד לא תקח כי השוחד יעורר פקזים" (חכמים). בפרשת משפטים ישנם 118 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"חכמים" = בגימטריא = 118

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: מתי יכול האדם לעשות קידוש בליל שבת ואינו צריך לאכול אחרי קידוש כלום ורק ישתה רוב כוס ויחשב לו כקידוש במקום סעודה? אם אכל את סעודתו ללא קידוש ונזכר לאחריה שלא קידש, יקדש עתה וסעודתו תיחשב למפרע כיון שאכלה לשם סעודת שבת. (שו"ע רעא ז) **לסדר את הפרשה** - "ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה". **חידון א' ת' -** אב אם אלוקים (דיין), בור בעירה, גנב, דל, הרה, וילדיה, זכרים, חמור, טרפה, יתום, כלב, לוחות, מכשפה, נשר, ספר הברית, עבד ננעני, פקחים, צדיקים, קצין, רגלים, שבועה, תונה. **חידון א' ת' הפוך** - נשיא, מיטב שדהו, חג, ייעוד, צרעה, בגפו, זוז, נגח, מעט מעט, חפשי, דמעך (תרומתך), סקול יסקל, פלשתים, אוזן, חמס, פצע, אסיף, רובץ, תרחק, הספיה, שש, ברית. **שעשועי דאורייתא** - "ואלה" תולדות ושמות. "אלה" נח, פקודי, מסעי ודברים. 1. "אם יקום ורפא ירפא" - "אך אם יום... כספו הוא". 2. על: "על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבדה". 3. בא, תשא, ויקרא, השמיני, בהר, דברים, ראה, כי תצא, תבא. 4. זית, תמר. 5. בבגדו, הרה, יעדה, ככל, תקלל, ממצרים, הענן, צרריך, שש, תתן. 6. "והשתחיתם". **מילה בפרשה יתרו** - חיל. "התגייס לצבא המלכים" - צבא-חיל, "אמיץ ונועז שבגבורים" - איש אמיץ וגיבור נקרא 'איש חיל', "בהר הבית הוא נראה" - בהר הבית היה אזור שנקרא 'חיל', "מקום רתת, פחד ומורא" - פחד-חיל. **טמונות בפרשה** - 1. "ומצאה קוצים" (כבה, 2). "כי יכרה איש בור" (כא, לג) 3. "נשך" רש"י - "ריבית שהוא כנשיכת נחש" (כב, כד) 'טרפה נחש' (כב, יב) 4. "על משענתו" (כא, יט) "אין רואה" (כב, ט) "השוחד יעור" (כג, ח) 5. "המזוזה" (כא, ו) 6. שוט - "בשבט" (כא, כ) 7. "באגרוף" (כא, יח) 8. "שן ועין" (כא, כז) 9. "ושוחד לא תיקח" (כג, ח) ותשלומים רבים אחרים בפרשה. 10. איסור בשר בחלב (כג, יט) 11. "מדבר שקר תרחק" (כג, ז) 12. - תמונה ללא פתרון, תחשבו! 13. "לכלב תשליכון אותו" (כבל, 14). "עין תחת עין" (כא, כד) 15. "המבעיר את הבעירה" (כבה, 16). "וכי יפתח איש בור" (כא, לג) 17. "חג הקציר" (כג, טז) 18. 'מגיד שחמשים שנה קרויים עולם' (רש"י כא, ו) 19. 'מלזבל ומלקשקש' (רש"י כג, יא) 20. 'שומר קישואין' (רש"י כא, יט) 21. 'טרפת חתול ושועל' (רש"י כב, יב) **טמונות בהפטר** - 1. "ולגודרים" (יב, ג) 2. "כסף אשר יעלה על לב" (יב, ג) 3. "בן שבע שנים יהואש במלכו" (יב, א) 4. "חצצרות" (יב, יד) **שאלה לשלחן השבת וארא** - שאלנו: מדוע נכפלה המילה 'לו' ונכתבה פעמיים: "ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאישה", ולכאורה מיותר? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. דרך העולם שההורים מנסים לחתן את בניהם הראשונים בתחילה. וכך גם אהרן ואלישבע התרכזו במציאת זיווג לנדב ואביהוא הגדולים, שכתוב עליהם שלא התחתנו כלל לבסוף. ראה אלעזר שעליו הדבר מוטל והלך בעצמו ולקח לו אשה בעצמו. (אמרי אמת) 2. משום שאלעזר נשא אותה רק משום שהייתה מיוחסת ובתו של פוטיאל, וראיה מכך שכתוב שלקח לו מבנות פוטיאל, ולא בת פוטיאל. (המהר"ל דיסקין) 3. ה'לו' השני מסמל שהאשה התנתקה מהשורש של פיטום עגלים לע"ז ושייכה עצמה לו לאשה. (העמק דבר) 4. מה שפינחס היה כולו טוב הוא מפני שהכריעו שני הצדדים הטובים של אביו אלעזר ועוד צד אחד של יוסף - כנגד צד פחות טוב של יתרו שהיה מפטם עגלים לע"ז. ולכן הדגישה התורה 'לו' שהוא היה המכריע לצאצאיו להיות טובים עקב יחוסו. 5. בדק יפה יפה האם היא ראויה להיות אשתו. (לקוטי אש)

יתן להשיג את העלון

כמייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתר: 'לדעת', בכתובת: <http://ladaat.info/gilyonot.aspx> או באתר: 'אידישער ווינקל' (באידיש):

<https://yiddishevinkel.com/gilyones> או באתר 'דרשו'.

בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רחוב בית ישראל 1.

© כל הזכויות שמורות לאהרן בייין.
יתן לשלוח תגובות רעיונות והערות למערכת:
temunabaparashah@gmail.com - קויפמן 17 ירושלים

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת. מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

למונות בפרשה

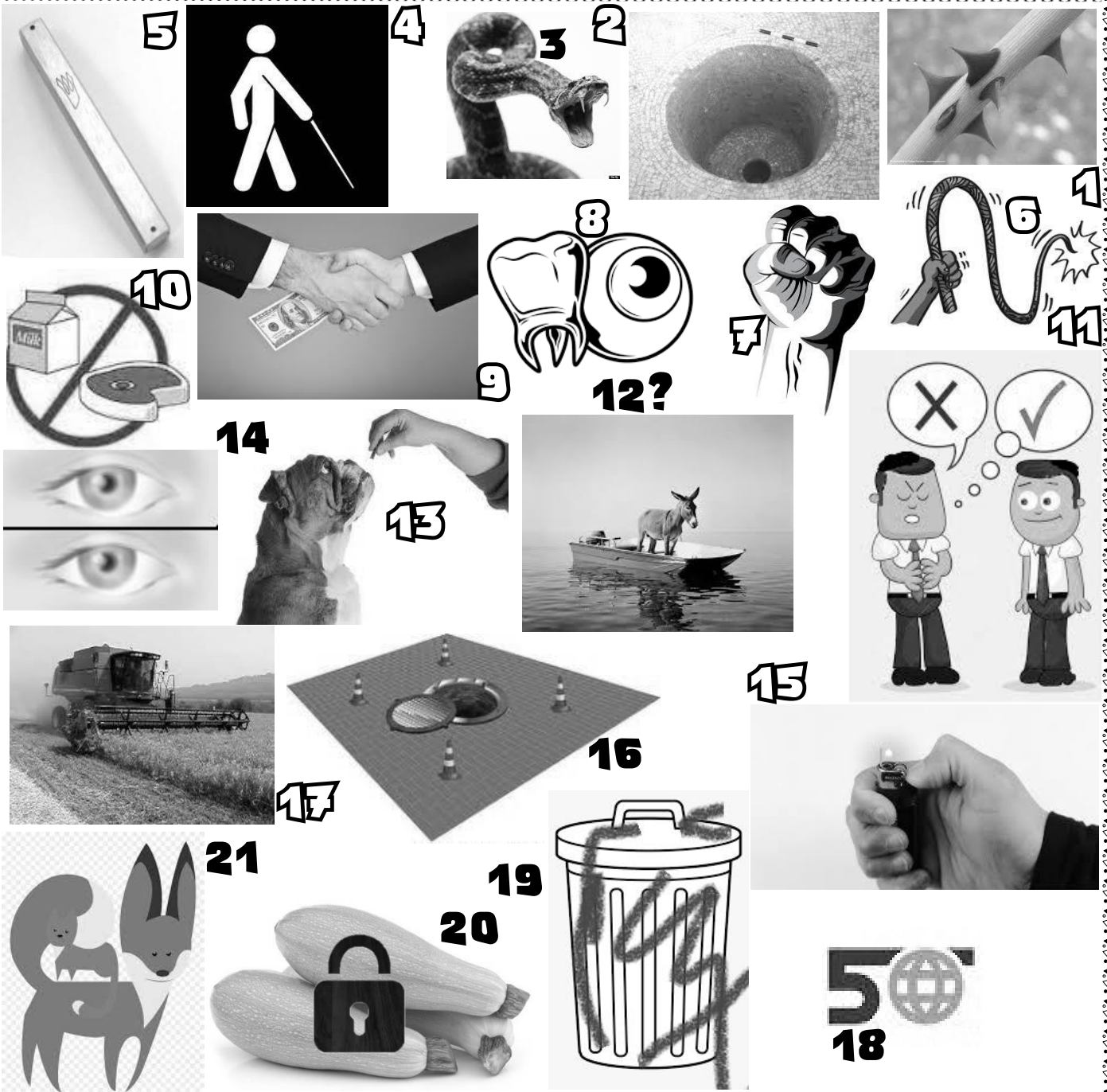
תפסוק

מקרא רמת קוש: תש"ל קשה

זהו אידון משפט המשי אתונות הרומוצת על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירושו רש"י. (תוכלו להנזוא גשובוג בדף המזורל) אדגיש, כי אין הכוונה להמשיג את הפסוקים כלא, אלא רק בדרך רחב וכפל לשון. (הומלץ לזיין צמק אולדים)

אשמח לקבל רעיונות, איצוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כמו"כ להצטרפות רשימת התפוצה והקדשות ניגון לשואו בקשה אמילי הניל

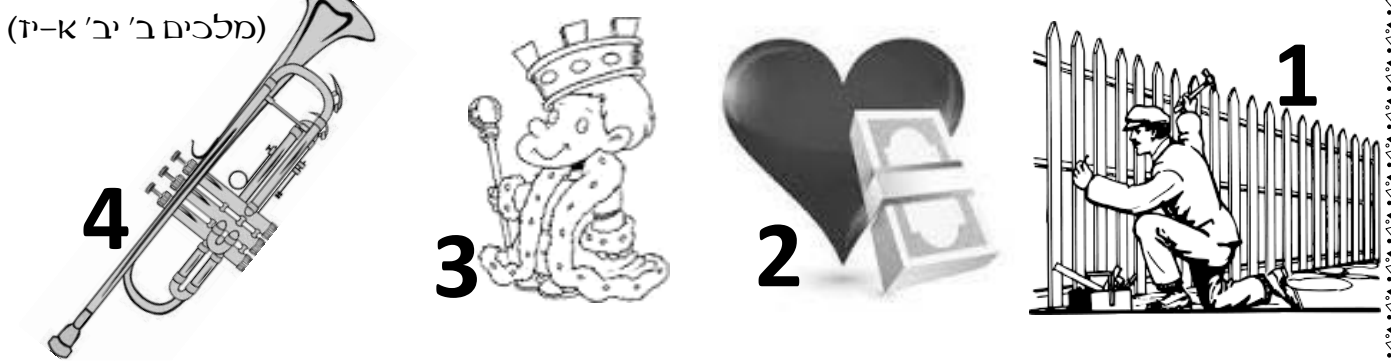
לאחרון בין



בן שבע שנים
(מלכים ב' יב' א-יז)

הפטרת תפסוק

למונות בהפטרה



למונות בפרשה

מספאים

מקרא רמת קוש: תשפ"ג קשה

זהו אידון משפט המשי אתמונות הרומוצת על פסוקים ומוסיים ההפרשה ומפירוט רש"י. (תוכלו להנזוא גשובז בדף המזורז) אדגיש, כי אין הכוונה להמשי את הפסוקים כלא, אלא רק בדרך רחב וכפל לשון. (הומולז לזיין זמא אולבים) אמה אקבל רליונות, גיוצוקים והמרוג: temunabaparashah@gmail.com כמו"כ להנצרות ארשימג המפזזה והקדשיג ניגן לשואו בקשה אמיו הניו

לאחר בין



למונות בהפטרה

הפטרת שקלים

בן שבע שנים
(מלכים ב' יב' א-יז)

